

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi vesilain muuttamisesta ja luonnos valtioneuvoston asetukseksi vesitalousasioista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta (merituulivoima)

Johdanto

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoanne luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vesilain muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi vesilakiin uusi merituulivoimaa koskeva luku.

Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoanne luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi vesitalousasioista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi vesitalousasetukseen merituulivoimaa koskevat tarkemmat säännökset.

Tausta

Esityksen taustalla on pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma. Sen mukaan merituulivoiman pelisäännöt ovat tällä hetkellä puutteelliset, ja talousvyöhykkeellä lainsäädäntöpohja puuttuu.

Vaikka merituulivoiman pelisääntöjä on selkeytetty jo monelta osin, talousvyöhykkeen rakentamisen ja purkamisen osalta lainsäädäntöpohja on puutteellinen. Talousvyöhykkeellä ei sovellu rakentamislaki, minkä vuoksi on tarpeen luoda tarvittavat säännökset rakentamisen vaatimuksista. YK:n merioikeusyleissopimuksen (SopS 49 ja 50/1996) mukaisesti käytöstä pois jääneet laitteet tai rakennelmat tulee poistaa merenkulun turvallisuuden takaamiseksi, minkä vuoksi on tarpeen luoda säännökset purkamisesta. Lisäksi on tarpeen luoda mekanismi, jolla purkutoimenpiteet saadaan toteutettua myös esimerkiksi maksukyvyttömyystilanteissa.

Esityksellä toteutetaan osaltaan merituulivoiman edistämisen toimenpidesuunnitelmaa, jonka mukaisena toimenpiteenä määritetään purku- ja ennallistamisvelvoite merituulivoimalle.

Myös maatuulivoiman osalta ollaan säätämässä purkamisvelvoitteesta sekä purkamisen turvaavasta vakuudesta, sillä ympäristöministeriössä on valmistelussa käytöstä poistettujen maatuulivoimaloiden purku- ja ennallistamisvelvoitteiden lainsäädäntöhanke.

Suomen talousvyöhyke on ulommilla merialueilla sijaitsevaa kansainvälistä aluetta, jonka

taloudelliseen hyödyntämiseen Suomen valtiolla on YK:n merioikeusyleissopimuksen mukaan täysivaltaiset oikeudet. Rannikkoa lähemmillä, Suomen valtion alueeseen kuuluvilla aluevesillä Metsähallitus vastaa yleisten vesialueiden hallinnoinnista ja jakaa merituulivoima-alueita hanketoimijoiden käyttöön oman kilpailutusmallinsa mukaisesti.

Esityksessä ehdotettava uusi merituulivoimaa koskeva luku koskisi Suomen talousvyöhykkeelle sijoittuvan merituulivoimahankkeen rakentamista, purkamista ja purkamisen turvaamiseksi asetettavaa vakuutta. Uudella luvulla annettaisiin tarpeelliset täsmennykset vesilain yleisistä, kaikenlaisiin hankkeisiin soveltuvista säännöksistä. Ehdotettava uusi luku soveltuisi merituulivoimahankkeisiin, joilla tarkoitettaisiin tuulienergian hyödyntämiseen tarkoitettuja merituulivoimaloita ja niihin liittyviä rakennelmia, laitteita sekä hankkeen sisäisiä putkia ja kaapeleita, jotka sijaitsevat merialueella.

Ehdotettuja säännöksiä pidemmästä määräajasta hankkeen toteuttamiseen ryhtymiselle, merituulivoimahankkeelle annettavista tarpeellisista lupamääräyksistä, purkamisvelvollisuudesta ja purkamissuunnitelmasta sovellettaisiin kaikkiin merituulivoimahankkeisiin, eli myös aluevesien hankkeisiin.

Vesitalousasetukseen ehdotettavilla säännöksillä täsmennettäisiin talousvyöhykkeen merituulivoimahankkeen lupahakemuksen sisältöä ja siihen liitettäviä tietoja ja selvityksiä. Lisäksi vesitalousasetuksen säännöksillä täsmennettäisiin merituulivoimahankkeen purkamissuunnitelmassa esitettäviä tietoja ja selvityksiä. Vesitalousasetuksessa täsmennettäisiin talousvyöhykkeen purkamisvakuuden kerryttämisaikataulua, indeksiin sitomista ja vakuuden uusimisen määräaika. Talousvyöhykkeen purkamisvakuus kerrytettäisiin neljässä tasasuuruudessa erässä niin, että vakuus kattaisi purkamiskustannukset kokonaisuudessaan 20 vuoden kuluttua valmistusilmoituksesta. Asetus voitaisiin antaa vasta vesilain muutosten voimaantulon jälkeen, mutta koska se liittyy tiiviisti ehdotettuun lakiluonnokseen, siitä pyydetäisiin lausuntoa samanaikaisesti.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on talousvyöhykkeen merituulivoimaa koskevan hallitusohjelmakirjauksen toteuttaminen. Merituulivoiman pelisääntöjen selkeyttämiseksi talousvyöhykkeellä olisi tärkeää ratkaista ennakoitavuuteen ja oikeusvarmuuteen kytkeytyvät talousvyöhykkeen rakentamis- ja purkusääntelyn aukot.

Tavoitteena on tuoda rakentamisen sääntely tarvittavilta osin talousvyöhykkeen merituulivoimahankkeisiin. Tavoitteena olisi, että rakentamisen olennaiset tekniset vaatimukset tulisivat sovellettaviksi myös talousvyöhykkeellä. Lisäksi tavoitteena olisi säätää rakennustyön suorituksen valvonnasta.

Tavoitteena on säätää merituulivoimaloiden purkamisvastuusta kattavin, selkein ja ennakoitavin laintasoin säännöksiin. Kun purkamisvastuu ja sen laajuus on selkeä, purkamiseen voidaan varautua paremmin jo hankkeen suunnitteluvaiheessa. Purkamisen tason määrittämisessä pyritään sovittamaan yhteen vesiympäristön hyvään tilaan, alueiden jatkokäyttöön ja merenkulkuun liittyviä tekijöitä.

Purkamiseen liittyvien toimintavelvoitteiden ja kustannusvastuun kohdentamisella hankkeesta vastaavaan tuetaan aiheuttamisperiaatteen toteutumista. Esityksessä ehdotettavalla purkamisvelvoitteiden täyttämistä turvaavalla lakisääteisellä

purkamisvakuudella varmistetaan, että merituulivoimaloiden purkaminen ei laiminlyöntitilanteissakaan jäisi valtion varoin maksettavaksi. Vakuuden tavoitteena on toimia kustannustehokkaasti ja joustavasti sekä merituulivoimatoimintaa harjoittavien että viranomaisten kannalta siten, että vakuusvaatimuksesta johtuva hallinnollinen taakka jäisi mahdollisimman pieneksi.

Tavoitteena on sääntelyn sujuvoittamisen näkökulmasta kytkeä menettelyt tiiviisti jo olemassa oleviin lupamenettelyihin, tässä tapauksessa vesilain mukaiseen lupamenettelyyn.

Lakiehdotuksen on tarkoitus tulla voimaan keväällä 2027.

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta.

Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/25324/2025.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.tem(at)gov.fi tai postitse osoitteeseen Työ- ja elinkeinoministeriö, PL 32, 00023 VALTIONEUVOSTO. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/25324/2025. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus TEM082:00/2025). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasyistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunto pyydetään antamaan **viimeistään 29.7.2026**.

Valmistelijat

Lisätietoja asiasta antavat:

erityisasiantuntija Hanna-Erika Savolainen (TEM), puh. 029 504 7166 (poissa 18.–30.6.2026)

johtava asiantuntija Outi Vilén (TEM), puh. 029 504 7016 (poissa 1.–28.6.2026)

Rakentamisen sääntely (YM): erityisasiantuntija Tomi Marjamäki, puh. 029 525 0027 (poissa 22.6.–2.8.2026)

Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi(at)gov.fi

Linkit

<https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM082:00/2025> - Hallituksen esityksen valmistelusivu valtioneuvoston hankesivuilla

<https://tem.fi/sv/projekt?tunnus=TEM082:00/2025> - Projektsida om beredningen av regeringspropositionen i statsrådets projektportal

Liitteet:

[HE laiksi vesilain muuttamisesta 16.6.2026.pdf](#) - Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vesilain muuttamisesta

[VN asetus vesitalousasioista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta 16.6.2026.pdf](#) - Luonnos valtioneuvoston asetukseksi vesitalousasioista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Jakelu:

Ahvenanmaan maakunnan hallitus / Ålands landskapsregering
Baltic Sea Action Group
Bird Life Suomi ry
Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
Energiateollisuus ry
Energiavirasto
Finanssiala ry
Fingrid Oyj
Gasgrid Oy
John Nurmisen säätiö
Kalatalouden Keskusliitto ry
Keski-Pohjanmaan liitto
Keskuskauppakamari
Korkein hallinto-oikeus

Lapin liitto
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Luonnonvarakeskus
Lupa- ja valvontavirasto
Maa- ja metsätalousministeriö
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
Meriliitto-Sjöfartsförbundet ry
Metsähallitus
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeusministeriö
Pohjanmaan liitto
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Puolustusministeriö
Rajavartiolaitos
Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit RIA ry
Rakennusmestarit ja-insinöörit AMK RKL ry
Rakennustarkastusyhdistys RTY ry
Rakennusteollisuus RT ry
Satakunnan liitto
Sisäministeriö
Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry
Suomen Arkkitehtiliitto SAFA ry
Suomen asianajajat
Suomen Betoniyhdistys ry
Suomen geoteknillinen yhdistys SGY ry
Suomen Kuntaliitto ry
Suomen luonnonsuojeluliitto ry
Suomen luontopaneeli
Suomen rakennusinsinöörien liitto RIL ry
Suomen Uusiutuvat ry
Suomen ympäristökeskus
Suunnittelu- ja konsultointiyhtykset SKOL ry
Teknologiateollisuus ry
Teräsrakenneyhdistys ry
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES
Ulkoministeriö
Vaasan hallinto-oikeus
Valtiovarainministeriö
Varsinais-Suomen liitto
WWF Suomi
Väylävirasto
Ympäristöministeriö

Lausunnonantajan lausunto

Lakiehdotus

1. Kommenttinne 1 §:ään – soveltamisala ja merituulivoimahankkeen määritelmä.

2. Kommenttinne 2 §:ään – merituulivoimaa koskeva lupa (tarpeelliset lupamääräykset).

Sekä kommenttinne 3 §:ään – merituulivoimaa koskevan luvan voimassaolo (pidempi määräaika hankkeen toteuttamiseen ryhtymiselle).

3. Kommenttinne 4 §:ään – olennaiset tekniset vaatimukset (viittaukset rakentamislakiin).

4. Kommenttinne 5 §:ään – rakennustyön suorituksen valvonta (rakennuttajavalvonta ja valvontasuunnitelma, ulkopuolisen tarkastuksen riippumattoman ja pätevän asiantuntijan lausunnot).

Sekä kommenttinne 6 §:ään – lopputarkastus. Onko ehdotuksen mukainen rakennustyön valvonta talousvyöhykkeellä riittävä tai pitäisikö pitäisi säätää muista vaatimuksista?

5. Yleiset kommentit rakentamisen sääntelystä.

Onko ehdotuksen mukainen rakentamisen sääntely talousvyöhykkeellä tarkoituksenmukainen ja riittävä vai pitäisikö sääntely toteuttaa toisin?

Pitäisikö talousvyöhykkeen rakentamisessa olla samankaltaiset osapuolten vastuut ja tehtävät kuin rakentamislain 8 luvussa? Pitäisikö työnjohtajille ja suunnittelijoille olla rakentamislain 7 luvun mukaiset kelpoisuusvaatimukset ja kelpoisuuden toteaminen?

6. Kommenttinne 7 §:ään – purkamisvelvollisuus ja jälkitoimenpiteet. Miten purkamisvelvollisuudesta olisi tarkoituksenmukaisinta säätää?

7. Kommenttinne 8 §:ään – purkamissuunnitelma.

8. Kommenttinne 9 §:ään – purkamisvakuus ja sen määrä.

9. Kommenttinne 10 §:ään – vakuuden asettaminen.

10. Kommenttinne 11 §:ään – vakuuden voimassaolo.

11. Kommenttinne 12 §:ään – vakuuden realisoiminen ja vapauttaminen.

12. Kommenttinne 13 §:ään – vakuuden hallinnoinnista perittävät maksut.

13. Kommenttinne vaikutusten arviointiin?

Onko joitakin olennaisia vaikutuksia jäänyt ottamatta huomioon?

14. Yleiset kommenttinne ja huomionne esitykseen.

Asetusehdotus

15. Kommenttinne 10 a §:ään – talousvyöhykkeen merituulivoimahankkeen lupahakemuksessa esitettävät suunnitelmat ja selvitykset.

16. Kommenttinne 10 b §:ään – purkamissuunnitelman sisältö. Mitä tietoja purkamissuunnitelmassa pitäisi esittää?

17. Kommenttinne 10 c §:ään – purkamisvakuus.

Miten purkamisvakuutta pitäisi kerryttää ja monessako osassa se olisi tarkoituksenmukaisinta asettaa? Mihin mennessä vakuuden olisi viimeistään oltava kerrytettynä?

Huttunen Riku
Työ- ja elinkeinoministeriö

Savolainen Hanna-Erika
Työ- ja elinkeinoministeriö